
Ко се боји сенке још

Учење кроз уметност

Пројекат финансиран из буџета Општине Пирот у оквиру ЛПА за децу Пирота

Удружење ликовних и примењених уметника Нова арт сцена

Пирот, 2016.

О ПРОЈЕКТУ	3
ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА	6
НЕВЕРБАЛНЕ ИГРЕ, ИЗРАДА ЕМОТИКОНА	7
ФОНОЛОШКЕ ИГРЕ, ВИЗУЕЛИЗАЦИЈА ЗВУКА.....	12
ЛЕКСИЧКЕ ИГРЕ, ПОРТРЕТИ РЕЧИ.....	21
ПРИЧЕ О ЖИВОТИЊАМА, МЕНАЖЕРИЈА.....	29
ЗАНИМЉИВОСТИ О ЖИВОТИЊАМА, ЛУТКЕ СЕНКЕ	37
СТИХОТВОРСТВО, ИМПРОВИЗАЦИЈА, АНИМАЦИЈА.....	45
ЗАВРШНА ПРЕДСТАВА, ПОЗОРИШТЕ СЕНКИ	52

О ПРОЈЕКТУ

Пројекат **Ко се боји сенке још-учење кроз уметност** обухватао је реализацију уметничких радионица са групом деце предшколског узраста које су организовале др Јелена Вељковић Мекић, др Бојана Николић и др Драгана Драгутиновић. Успостављена је сарадња са ПУ „Чика Јова Змај“, (објекат „Лане“) и припремном предшколском групом коју воде Мирјана Ивковић и Весна Тошић. Радионице су одржаване једном недељно, у периоду 19.09.2016. до 10.11.2016.

Радионице су обухватале област говорног стваралаштва, ликовних уметности, драме и луткарства. Укључивале су савремену употребу материјала и естетику нових ликовних пракси у обликовању и презентовању остварених активности уз слободну игру речима, светлошћу, бојама, облицима и звуцима.

Васпитање кроз уметност се примењује као релевантна и препоручена метода у друштвима која увиђају значај свих видова културе. Образовање кроз уметност је природни начин учења у току свих развојних периода индивидуе, оно негује вредности и дисциплине које су кључне за потпун интелектуални, емоционални и социјални развој људских бића у оквиру заједнице (Steers, 2006).

Уметнички начин размишљања и деловања по својој природи обједињује све аспекте људског бића, ангажујући његове најшире потенцијале. Образовање кроз уметност оспособљава дете не само за техничке, строго уметничке задатке и манипулацију материјалом, већ крајњи циљ уметничког образовања јесте оспособљавање за креативно размишљање уопште. Дивергентан начин размишљања (који је карактеристика уметничког стваралачког мишљења и који се највише развија кроз уметност) оспособљава нас за решавање најширег спектра проблема (језичких, математичких, научних, итд).

Природа ликовних уметности везана је за емпиријско истраживање где се кроз практичну активност стварају услови где идеје (концепти) погађају области знања и искуства рецепције и перцепције уметности и стварности.

Водитељи радионица полазе од претпоставке да ће синкретична карактеристика ових радионица бити пресудна за ослобађање стваралачког импулса код деце. Такође, главни предуслови за развијање дечје креативности на пољу језика, ликовне и сценске уметности су поштовање и уважавање дечје личности кроз омогућавање сваком детету да се изрази на јединствен и само себи својствен начин. Рад са децом одвијао се путем методе разговора, илустративно-демонстративне, проблемске, откривачке и методе игре. Продукти дечјег стваралаштва су значајно сведочанство о ступњу емотивног, когнитивног и креативног развоја детета.

Активно укључивање уметника и стручњака из различитих области, у оквиру програма предшколског васпитања и образовања, део су успешне праксе и курикулума који се развијају у образовним системима у свету. Оличено је и у позитивним примерима остварене сарадње предшколских установа и установа културе, у којима деца непосредно долазе у додир са ствараоцима. Методе уметничких истраживања и стална запитаност пред светом који увек нуди нове изазове и подстиче на нова открића, блиска су дечјем посматрању и начинима на које упознаје и одговара на импулсе из окружења, као и по слободном изражавању унутрашњих стања. Увођењем оваквих ликовних радионица, остварује се најприроднија веза између истоветних механизма, дечје маште и света уметности.

Радионице су повезане и чине логичан ток ка завршној фази пројекта. Креће се од једноставнијих ка комплекснијим садржајима, од једноставнијих вежби и игара ка активностима које захтевају више пажње, труда и стваралаштва. Водитељи у почетку имају доминантну улогу, креирају игре и вежбе, усмеравају и контролишу ток радионица, док се у завршним радионицама њихова улога смањује, а повећава удео дечје креативности и стваралаштва.

Радионица са невербалном комуникацијом ослобађа дете напетости и растеређује од притиска изговорене речи, а уједно охрабрује дете да изнијансираним паралингвистичким карактеристикама говора искаже - „одглуми” одређену емоцију, што истовремено представља одличну драмску вежбу.

Фонолошке игре, поред своје забављачке функције, имају и функцију правилног артикулисања одређених гласова тешких за изговор, те представљају корисну говорну вежбу. У току те радионице деца су упозната са неким текстовима који ће се јавити и у склопу представе.

Трећа радионица је ставила акценат на дечје стваралаштво, тако да су се њихове креације нашле у склопу завршних стихова које су изговарали уз анимацију сценске лутке пред публиком.

Четврта радионица увела је децу у тематску омеђеност сценског простора који ће тек бити креиран. Деца су се играла својим искуством, и од поузданих чињеница и детаља сазнатих из претходно стеченог читалачког искуства, стварала су нешто сасвим ново, изокренуто и нестварно. Тај свет „главом наопачке” доживео је своју потврду и у завршној фази четврте радионице – у колажирању животиња.

Пета радионица понудила је одређена занимљива и највероватније деци непозната знања из животињског царства и подстакла децу на креативност моделовања и израду сценских лутки. Пошто су се ближе упознала са својом креацијом, деца су добила и текст који садржи „продукт” њихове говорно-стваралачке игре. У завршној радионици могли су да се идентификују у игри, како говором тако и у покрету, са својим замишљеним ликом.

ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

- Развијање визуелне писмености;
- Развијање језичке писмености;
- Пружање увида у процес стваралачког чина;
- Упознавање деце са основним елементима ликовног говора и сценске уметности;
- Подстицање деце на језичко, ликовно и драмско стваралаштво.
- Пружање могућности учења и истраживања у медију цртежа, слике и луткарског позоришта;
- Развој невербалне и вербалне комуникације;
- Мотивисање у стварању нових облика преношења мисли и осећања путем говора и слике;
- Поспешивање говорне културе и развој језичког стваралаштва;
- Пружање могућности учења традиционалних техника и материјала;
- Упознавање са проширеним пољем употребе неуметничких и рециклажних материјала у подручју комбинованих медија;
- Развој критичког мишљења, креативног и кооперативног понашања;
- Подстицање радозналости и маште;
- Упознавање деце са постојећим облицима сценског и луткарског изражавања;
- Оспособљавање деце за израду простора креативне драмске игре и њених актера.

НЕВЕРБАЛНЕ ИГРЕ, ИЗРАДА ЕМОТИКОНА

Прва радионица је заснована на невербалној комуникацији и исказивању одређених емотивних стања путем цртежа. Невербални израз је за децу узраста од треће до шесте године замена за говор и својеврсна игра. Расположива средства невербалног изражавања јесу контакт очима, фацијалне експресије, гестикулација, положај тела, физичка близина и паралингвистика (сви елементи вокализације који не представљају фонолошки говор). Радионица је реализована у три повезане етапе.

Увод у активност: Представљање водитеља радионица и упознавање са децом. Успостављање комуникације разменом основних информација (пошиљалац, порука, прималац) коришћењем језика, односно говора. Остваривање вербалне комуникације.

Други део активности: Упознавање са другим облицима комуникације. Преношење намера, емоција, расположења, ставова и жеља без речи путем невербалне комуникације. Упознавање са речима *гест* и *мимика* кроз вежбе и игре.

Вежбе гестуалне експресије засноване су на препознавању одређених покрета које показује водитељ радионице.

Потом су деца вежбала невербалне сигнале у *Игри огледала* (која се одвија у пару и има за циљ показивање и подражавање спорих и брзих покрета тела) и у игри *Ходања по замишљеном тлу* (у којој су у мањим групама замишљали да ходају по врелом песку, да се клизају на леду, да скачу по барама).

У вежбама мимичке експресије деца из групе дочаравају изразом лица како изгледају када су: тужни, срећни, изненађени, уплашени, љути, када им се нешто свиђа (музика, мирис), када им се не свиђа.

Уследила је игра *Погоди како се осећам* у којој свако дете понаособ дочарава мимиком одређену емоцију.

Трећи део активности (ликовна радионица):

У трећој фази приступили су изради емотикона, тј. ликовних приказа људских лица којима се изражавају осећања. Емотикони су сведени изрази, визуелни знаци, који често замењују речи у савременој информатичкој комуникацији и враћају на почетке развоја писмености и бележења идеја, појава и ствари у виду слике. Сlikовно писмо које повезује ране фазе развоја човека и друштва, једнако, са превлашћу визуелних садржаја у савременом свету, блиско је децјем свету и чини саставни део механизма учења.

У слободној игри са различитим материјалима, деца су подстакнута да посматрањем различитих изрази лица, бележе виђено, стварајући својеврсне „различито обојене емоције“ својих стања и осећања. Као у самој игри огледала, изабрани материјали послужили су као *одраз* и подстицај за стварање лика.

Медијуми/технике: цртање и сликање / фломастери, колаж на папирним тањирима.

Ток ликовне активности: Подељени су папирни тањири, кружног облика. Сам облик већ сугерира маску или друго лице које виде нагнути над огледало/папир са израженим емотивним стањем (радост, љутња, нерасположење...). Активност је завршена *ревијом лица*.

ФОНОЛОШКЕ ИГРЕ, ВИЗУЕЛИЗАЦИЈА ЗВУКА

Друга радионица има за свој предмет фонолошке игре. Фонема је најмања језичка јединица без значења, али, поред тога што не може самостално да функционише, има у говору дистинктивну и диференцијалну улогу. Како реализација неких од њих у говору може да буде нарочито проблематична, радионице са фонолошким играма су вишеструко корисне. У њима деца вежбају правилну артикулацију гласова, разазнавање различитих звукова и правилно подражавање гласова. Читање поетских текстова које илуструју пример фонолошких игара, игре са брзалицама и ономотопејске игре језичке игре, уводе у ликовне одговоре на глас и гласовне промене.

Увод у активност: Подсећање на претходне игре са гестовима и мимиком. Упознавање са гласовима и њиховом употребом. Водитељ речником блиским деци покушава да укаже на основне одлике гласова, на разлику између фонеме и графеме и да предочи неке податке за које претпоставља да су деци непознати: Гласови су нам неопходни како бисмо стварали речи и реченице. Када изговарамо на пример а е и о у, то су гласови, а када те гласове напишемо то су слова. У нашем језику постоји 30 гласова, односно 30 слова. Оно што наш језик чини јединственим јесте што се сваки глас пише онако како се изговара, једним знаком, тј. једним словом. У неким језицима постоји и мањи број гласова, као у Пираха језику којим говоре Индијанци из Амазона у Бразилу (10 фонема), док Ксу језик којим се говори у Јужној Африци у пустињи Калахари има чак 141 глас.

Други део активности:

Вежба: Заједно изговарамо вокале (а, е, и, о, у), уочавамо да су они лаки за изговор за разлику од гласова као што су р, л, ш, ж, ћ, ч. Деца која имају проблем са изговором одређених гласова саопштавају то и говоре о свом искуству са логопедом.

Вежба: Подела речи на гласове (појединачно)

Деца региструју гласове из свог имена.

Следе говорне игре са брзалицама, тј. поигравање са *тешким* гласовима. Деца објашњавају шта су брзалице и наводе примере брзалица које знају.

Хорски изговарају познате брзалице:

- Миш уз поушку миш низ пушку (скок-чучањ)
- На врх брда врба мрда (замишљено кретање, лелујање стабла на ветру)
- Риба риби гризе реп (воз, змија)

Појединачно:

- Свака сврака скака на два крака.
- Четири чавчића на чунчићу чучећи цијучу.
- Лежи куја жута украј жута пута.
- Кнеже витеже кад те видеше развеселише ли ти се.
- Каменчићем ћеш ме каменчићем ћу те.

Водитељ инерпретативно чита поетске текстове са фонолошким играма који би требало да буду подстицајни за завршни план активности:

Душан Радовић

Б

Б у Буквару/ набубрило/ да букне/ као барут/ као бомба/ у бубну опну / Будибог с нама/ Буљук/ баба/ буљи у/ боб/ цаба/ буба/ Буква / у буцаку/ аба.

Р

RRRR/ кад се нешто о нешто трља/

RRRR/ кад се нешто нечим дрља/

RRRR/ кад нешто кроз нешто срља/

RRRR/ кад се нешто низ нешто котрља/

Облак о облак/ па гррррми/

И цело небо/ у срррребрној срми.

Едвард Лир

И

И је некада играчка било/ Скакало/ Падало/ Весело/ Спадало/

Из сећања нестала/ Играчка мала.

Трећи део активности (ликовна радионица):

Визуелизација звука кретала се од потпуне апстракције и геста који бележи сам ритам речи и реченица, употребом целог тела, све до издвајања кључних гласова и коначног дефинисања облика знакова, подражавањем гласовног апарата и фацијалне експресије (самогласници), као и асоцијативном методом функционалне повезаности одређених појмова (сугласници), визуелизација гласова по систему слободних асоцијација.

Медијуми/технике: цртање / пак папири, угљени штапићи, пастели.

Ток ликовне активности: Свако дете је добило једно слово/глас азбуке. Подстакнути су да на основу изгледа самог слова покушају да визуелно представе *облик* гласа, ток, правац, закривљеност/шуштање, гребање, праскање. На папирима који су били залепљени на под, деца су имала могућност да раде на великом формату, у групи, слободним покретима, употребом целог тела.

Четврти део активности: ономатопеја

Водитељ је предочио деци да не изговарају гласове само људи, већ их изговарају и животиње, само што их некада разумемо а некада не. Деца имају задатак да дочарају како се оглашавају неке животиње: мачке, пси, кокошке, петлови, пилићи, овце, краве, магарци, козе, жабе, комарци, патке итд.

За крај деца се забављају у игри *Мајка тражи своју децу*.

Препознатљивим оглашавањем, подражавањем гласова животиња, младунче треба да пронађе своју мајку, а мајка да окупи све младунце.

РАДИОНИЦА 3

ЛЕКСИЧКЕ ИГРЕ, ПОРТРЕТИ РЕЧИ

Трећа радионица има за циљ да децу подстакне на говорно и ликовно стваралаштво. Радионица је пропраћена поетским текстовима који у себи садрже занимљиве, чудне и смешне речи. Они би требало да послуже као подстрек за лексичке и ликовне игре у којима деца стварају своју „Породицу смешних речи“.

Увод у активност: Постављање сценографије за говорну игру и увођење главног лика песме на сцену. Сведена ликовна представа (папир у боји са овлаш назначеним растињем) која сугерира прерију и плџосната лутка Мексиканца уводе нову димензију сценске игре, пратећи говор и текст песме. Игра са гласовима сада постаје игра са речима. Речи које су свуда око нас служе нам да именујемо ствари и појаве које нас окружују и служе нам да се споразумемо. Указујемо на очигледну разлику између нашег (матерњег српског) и страних језика која ће донекле бити подстицајна за говорну игру у песми чија интерпретација следи.

Тобож Мексиканац

Навико сам на гитарос,
на гитарос и сомбрерос,
на сомбрерос и цигарос,
цигарос и кабалерос.

Навико сам на преријас,
на преријас и ананас,
на ананас у чинијас,
и чинијас са бананас.

Али нисам навикао
на мотикос и лопатос,
на рибањац де лос патос.

Али нисам навикао
на жуљанац де лос дланос.
ни на ринтос де ла шљакос.

Лаза Лазић

Деци је због нарочитог интересовања поновљена песма уз истоветну анимацију сценске лутке и објашњени су им појмови за које се претпостављало да ће им бити неразумљиви (сомбреро - велики мексикански шешир, прерија - ливада/травната равница, кабаљеро - витез/коњаник/господин, ринтати и шљакати - радити напорно).

Други део активности:

Игра: Учинимо ствари малим и великим

Умањенице (кућа-кућица) и увећанице (кућа-кућетина)

Уследила је интерпретација песме *Деца воле* Душана Радовића која је била подстрек за игру *Измишљамо смешне речи*.

Игра: *Измишљамо смешне речи* (име стварног или замишљеног кућног љубимца, предмета, сложенице и изведенице). Нудимо деци наше предлоге: ригиндорф-рингишпил, фифиав - пас, котрљфрљ - ролери, Санглтанглтинглтанглрод – познати брод Душана Радовића, а потом им помажемо и подстичемо да сами стварају смешне речи: зекашаргарепа, клоvnловн, слагалица-лагалица, балончић (округли сточић), ланабанана (пас), огледалце као мало јајце, коцкамоцка, шашавки, пузлемузле,

жирафа-бафа, дрвобрво, гитаросбарос, фломастербастер, вампир-дампир, кукамука, слонпом, жабамаба, кућабука, чекић-лекић, олекобоборбе, кортаморта, мицкацицка, цртежбржеж, цвећебеће, сатсатић, птицашаргарепа, корпаморпа, јагодамагода, слонуроле...

Трећи део активности (ликовна радионица):

Ликовни записи, „портрети“ речи, изведени су у форми слагалице увођењем слободне игре са задатим облицима у различитим комбинацијама/спојевима елемената пузли.

Медијуми/технике: цртање / папир у боји, фломастери.

Ток ликовне активности: На комадима папира исеченим у облику слагалице, деца представљају своје смешне речи, измишљене појмове, животиње, предмете... Сваки цртеж носи богат сценарио по себи, главног јунака смешног имена. Слободним комбиновањем делова слагалице, спајањем и склапањем различитих облика, ствара се простор за грађење бескрајне приче.

ПРИЧЕ О ЖИВОТИЊАМА, МЕНАЖЕРИЈА

Четврта радионица, као и претходна, чини синтезу рецепције књижевног текста и (ре)креације доживљеног кроз ликовни приказ. Заједничко решавање загонетки, читање и анализирање басни, кориговање „изокренутих” стихова и колажирање животиња чини ову радионицу јако разноврсном и синкретичном.

Уводни део активности: Радионицу започињемо загонеткама:

Гриву има – коњ није,
Риком риче – во није,
На мачку личи – мачка није. (ЛАВ)

Дуге уши, кратке ноге,
оне памте стазе многе:
мене јуре редом сви -
сове, лије, ловци, пси.
И кад спавам, тј. лежим,
ја све мислим куд да бјежим.
Еци, пеци, пец,
ја сам мали... (ЗЕЦ)

Ја сам децо шумска кума,
Хитрих ногу. Бистра ума.
Кабаница моја риђа,

Свакоме се ловцу свиђа. (ЛИСИЦА)

Дуге уши, зец није,
товар носи, пуж није,
човек креће, а он стао
и ни макац даље,
јао, јао, јао! (МАГАРАЦ)

Други део активности:

У средишњем делу ове радионице читају се две басне: *Лав и зец* (Езоп, превод Доситеј Обрадовић) и *Лисица и мајмун* (Езоп, превод Доситеј Обрадовић).

Басне су интерпретиране нешто разумљивијим и упрошћенијим говором но што стоји у оригиналу. Деци су постављана питања да се види да ли су уочила све битне елементе басни: ликове, заплете, поуке. Уследила је кратка анализа басни приликом које су деца показала изузетну моћ запажања детаља и разумевања текста.

Трећи део активности:

Деци су прочитани „изокренути” стихови и њихов задатак је да уоче оно што је у њима нетачно (што се не слаже са одликама животиње коју описују) и да стихове доведу у „ред”.

Лав

Ја познајем једног краља,
месо **НЕ** једе па се ваља. (месо једе)
Место круне **ћубу** носи, (гриву)
Кад те сретне - настрадао си!

Зец

Не воли шаргарепу, ни купус он, (воли)
Крзно му је **ОШТРО** и зову га зеко! (меко)

Лисица
У шуми **НЕ** живи (живи)
Али често селу иде,
Шуња се **ГЛАСНО, ГЛАСНИЈЕ** (тихо, тише)
Да је коке не виде.
Магарац
Пасе, ради, трчи, скаче, па још уме и да **мјауче!** (њаче)

Четврти део активности (ликовна радионица):

Употребом рециклажног материјала, обликовањем и препознавањем карактеристика одређених животиња, заменом и слободним спојевима делова тела, деца су стварала своје ликове, актере „изокренутих“ прича.

Медијуми/технике: сликање / папир, картон, темпера, сунђери.

Ток ликовне активности: Деца добијају делове тела различитих животиња. Самој активности сликања претходи препознавање животиња након склапања. Добијају фотографије животиња. Слободна употреба свих боја на палети. Сликање се изводи на великом формату комадима сунђера.

Активност се завршава слободним комбинацијама делова тела различитих животиња чиме се настављају „изокренуте“ приче фантастичних животиња.

ЗАНИМЉИВОСТИ О ЖИВОТИЊАМА, ЛУТКЕ СЕНКЕ

Пета радионица је осмишљена у три фазе. Прва фаза састоји се у презентовању разних занимљивости о животињама. Подразумева размену сазнања између водитеља и деце, упуте о начинима и путевима којима долазимо до одређених података. Друга фаза представља одабир животиња, актера заједничке приче о Нојевој барци.

Уводни део активности: Са децом се започиње разговор о животињама. Пошто наброје све животиње које знају, издвајају се неке од поменутих о којима се мало детаљније дискутује.

Други део активности: Водитељ предочава деци неке занимљивости из животињског света:

- Слонови су једине животиње које не могу да скоче.
- Крокодили не могу да исплазе свој језик.
- Лептир куша (осећа) својим наогама.
- Комарци имају зубе, чак 47. Радије уједају децу и људе са светлом косом.
- Ној има веће око од мозга.
- Медведи се боје музика.
- Коњи спавају стојећи и могу провести по неколико месеци да не легну.
- Лемури, полумајмуни са Мадагаскара, падају у летњи, а не у зимски сан.
- Пужеви могу спавати читаве три године.
- Делфини спавају са једним отвореним оком.

- Морски пси се никада не разбољевају, јер су имуни на све познате болести.
- Алигатори не могу да ходају уназад.
- Хоботница ће почети да једе своје кракове ако је заиста гладна.
- Црв има пет срца.

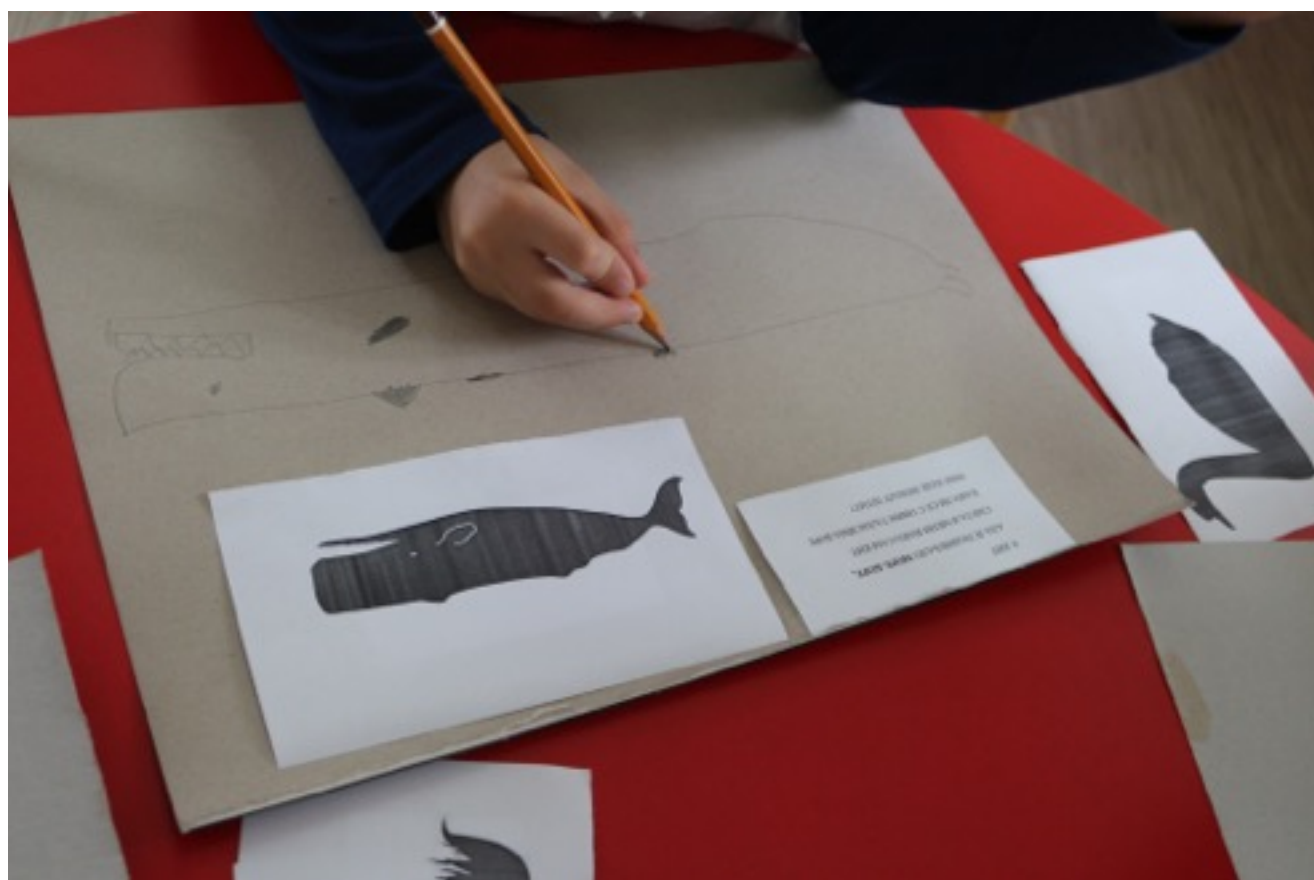
Деца из *кутије изненађења* извлаче животињу коју ће израдити у виду лутке-сенке, а на полеђини извученог цртежа налазе се и стихови које ће њихова лутка „говорити”.

Трећи део активности (ликовна радионица): У следећој фази приступили смо изради лутака на штапу за позориште сенки. Уз употребу различитих материјала (папир, картон, фолија) и учењем разноврсних метода обликовања истањених маса у просторном обликовању, деца су креирала своје ликове прилагођене језику сенки.

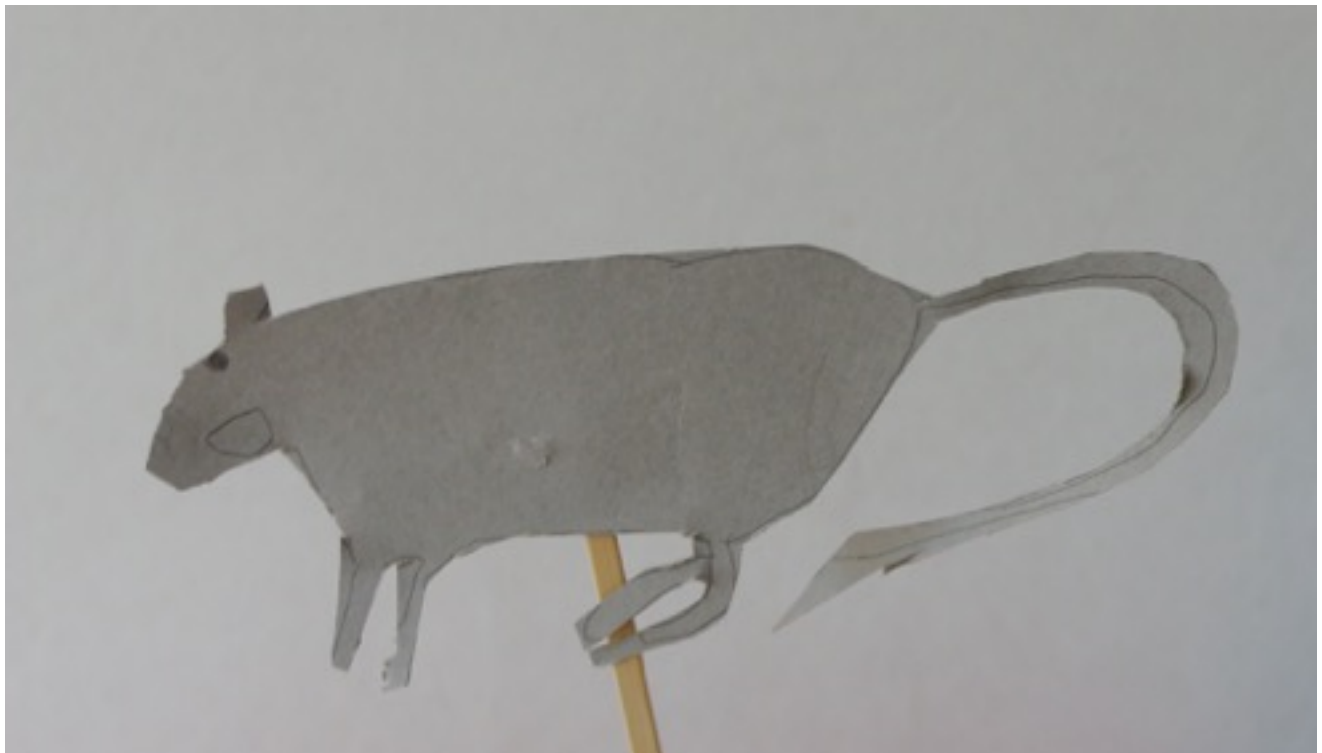
Медијуми/технике: просторно обликовање / картон, фолија у боји.

Ток ликовне активности: Деца добијају силуете животиња које служе као почетни подстицај за креирање ликова позоришта сенки. Преносе свој доживљај облика/силуете на картон. Додајемо фолије у боји на прорезе и отворе како бисмо добили обојене сенке. Силуете се постављају на штапиће и чекају завршну представу.

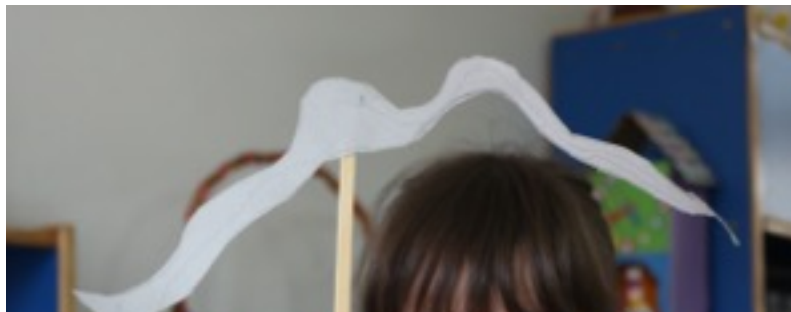

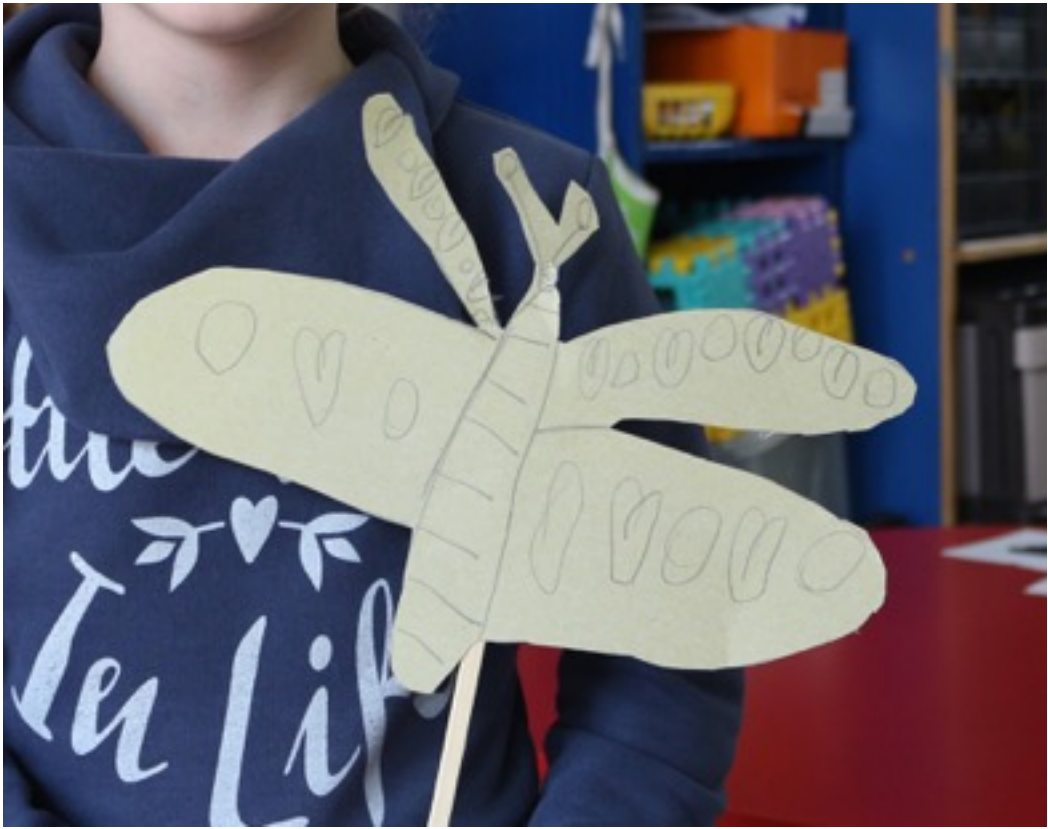

РАДИОНИЦА 6

СТИХОТВОРСТВО, ИМПРОВИЗАЦИЈА, АНИМАЦИЈА

Шеста радионица представља природни наставак претходне радионице у виду игре, а у исто време и озбиљну вежбу за завршну представу. Пошто су израдила своје луткарске минијатуре, деца се упознају са стиховима који садрже њихове измишљене речи и који указују на одређена стања и емоције актера представе.

СВИ:

МИ СМО ПРАВИ ДРУГАРИ

- ГУСАРСКА ТРУПА,

МИ СМО ПРАВИ МОРНАРИ,

- ПРЕДШКОЛСКА ГРУПА!

1. ЗЕКА

ЈА САМ ЗЕКА ШАРГАРЕПА

ПОГАЂАТЕ ЗБОГ ЧЕГА,

УБЕРЕМ ШАРГАРЕПУ ПА БЕЖИМ

ДАЛЕКО ПРЕКО БРЕГА.

2. МАЧКА

МИЦКА ЦИЦКА ЈЕ МОЈЕ ИМЕ

ВОЛИМ ДА СЕ МАЗИМ,
РАДО СМИШЉАМ РИМЕ
И ПСУ СЕ ЧЕСТО ПЛАЗИМ.

3. МИШ

НАЈВИШЕ ВОЛИМ **КОЦКЕ-МОЦКЕ**,
ТАКО МИРИСНЕ, ТАКО СЛАНЕ,
ШТЕТА ШТО СУ ТУ УВЕК И КЛОПКЕ,
ДА МИШУ СИР БРАНЕ!

4. СЛОН

ЗОВУ МЕ СЛОНУРОЛЕ,
ЗАТО ШТО ВОЛИМ РОЛЕРЕ,
ИАКО НИСАМ БАШ СПРЕТАН,
НА ЊИМА САМ ЈАКО ОКРЕТАН!

5. ЖИРАФА

МОЈЕ ЈЕ ИМЕ **ЖИРАФА БАФА**,
ОД ПИЋА МИ ЈЕ НАЈДРАЖА КАФА,
А ОД СЛАТКИША ЈАФА.

6. СЛЕПИ МИШ

ШИШМИШ ИЛИ СЛЕПИ МИШ,
ВАМПИРДАМПИР, АБРАКАИШ,
ВОЛИМ ДА ЛЕТИМ, НЕ ВОЛИМ МАЧКЕ,
ВОЛИМ ДА ВИСИМ НАГЛАВАЧКЕ.

7. МАГАРАЦ

ЈА САМ МАГАРАЦ МЕКСИКАНОС,

ИМАМ ШЕШИРОС – СОМРЕРОС,
СВИРАМ ГИТАРОС-БАРОС,
И ПЕВАМ ПЕСМЕ НА ДАМОС.

8. ВУК

СРЕО САМ ЈЕДНОМ ЦРВЕНКАПУ
НОСИЛА ЈЕ КОРПУ-МОРПУ,
ЈА САМ УЧТИВО СПУСТИО КАПУ,
А ОНА МЕ КОРПОМ МЛАТНУ!

9. КИТ

АЛА ЈЕ ПОДИВЉАЛО **МОРЕ-БОРЕ**,
СМЕТА И МЕНИ ИАКО САМ КИТ.
КАКО ЛИ СЕ С ОВИМ ТАЛАСИМА БОРЕ
РИБЕ КОЈЕ НЕМАЈУ ШТИТ?

10. ПЕТАО

КУКУРИКУ! У КУЋИ МЕ НЕ ЧУЈУ!
КАКВА ЈЕ ТО **КУЋА-БУКА**?!
ЗБОГ БУДИЛНИКА ОСТАЋЕ БЕЗ ПОСЛА
ДИВАН ПЕВАЦ КАО ШТО САМ ЈА!

11. МАГАРАЦ

ЈА САМ ВАЗДА **КЛОВНЛОВН**
НИСАМ МАЧК, А НИ ОВН,
ИЗВРЋЕМ СВЕ ПРАВЕ РЕЧИ
ТО ЈЕ ПОС'О МАГАРЕЋИ.

12. ЛАВ

САТ-САТИЋ У ШУМИ НИКОМ НЕ ТРЕБА

КАД ЈА РИЧЕМ СВИ СЕ БУДЕ,
А КАД МОЈОЈ ГРИВИ ШИШАЊЕ ТРЕБА,
СВИ МИ МАКАЗЕ И ЧЕТКЕ СВОЈЕ НУДЕ.

13. ЛАБУД

МОЈЕ ЈЕ ЈЕЗЕРО ОГЛЕДАЛЦЕ КАО МАЛО ЈАЈЦЕ,
А МОЈЕ ЈЕ ПЕРО КАО СНЕГ БЕЛО.
ЈЕЗЕРОМ ПЛОВИМ И РИБУ ЛОВИМ.

14. МЕДВЕД

ВОЛИМ ДРВО-БРВО И У ЊЕМУ МЕД,
ВОЛИМ И ДУГИ ЗИМСКИ САН,
У ШУМИ ЈА ЗАВОДИМ РЕД
СВАКИ ДАН, СВАКИ ДАН.

15. ЖАБА

ЖАБА–МАБА, ЖАБА-МАБА,
НЕКО МИСЛИ – ТО ЈЕ КРАБА,
ЕПА НИЈЕ ТО КРАБА,
ЈА САМ ЖАБА: ЖАБА-МАБА.

16. ЛИСИЦА

СЛАГАЛИЦА-ЛАГАЛИЦА,
СЛАЖЕМ, ЛАЖЕМ, ЛАЖЕМ, СЛАЖЕМ.
БЕЗОБРАЗНИЦА БИСТРА УМА,
ЈА САМ ЛИЈА –ШУМСКА КУМА.

17. ЛЕПТИР (2)

КАДА НЕ ЛЕТИМ

ЈА САМ САМО ПАПИРИЋ-МИРИЋ,
КАДА ПОЛЕТИМ
ТАДА САМ ЛЕПИ НЕМИРНИЋ.

18. ЗМИЈА

НЕКАД МИСЛЕ ДА САМ **ФЛОМАСТЕР-БАСТЕР**
ТОЛИКО САМ ШАРЕНА,
МАДА ЧЕШЋЕ БЕЖЕ ГЛАВОМ БЕЗ ОБЗИРА
ЈЕР САМ ОТРОВНА.

19. ЈЕЖ

КАДА БОЦНЕМ ЈАГОДУ-МАГОДУ
ТАКО СОЧНУ, ТАКО ЦРВЕНУ,
БОДЉЕ МОЈЕ СВЕ УТРНУ,
А ОБРАЗИ ДОБИЈУ БОЈУ РУМЕНУ.

20. НОСОРОГ

НИСАМ ЈА НИ **СЛОН-ПОМ**, НИ СЛОНОСОН,
ЈА ИМАМ НОСИНУ, А НИСАМ НОСОФОН,
А ИМАМ И РОГ, А НИСАМ РОГОФОН,
МА КАКАВ ТЕЛЕФОН, ПА ЈА САМ НОСОРОГ.

21. РИБА

ДА МЕ УХВАТИШ, НЕ ПОМАЖЕ ТИ РУКА,
ПОТРЕБАН ЈЕ ЈЕДАН МАЛИ ЛЕПИ ЦРВИЋ
И КУКА, УЖАСНА **КУКАМУКА**
И НАРАВНО ШТАП ЗА ПЕЦАЊЕ.

22. БИК

ВИЧУ МИ ОЛЕ, ТЕРАЈУ НА БОРБЕ,
МАШУ МИ ЦРВЕНИМ ПЛАШТОМ,
ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО **ОЛЕКОБОБОРБЕ**,
НЕ ОДИСТИНСКИ, ВЕЋ МАШТОМ.

23. ПЧЕЛА (Е)

ЗЗЗЗЗЗ, КО ИМА **ЦВЕЋЕ-БЕЋЕ**?
ТО ВАМ ЈЕ ВЕЛИКО ЦВЕЋЕ!
МАЛО САМ ГЛАДНА! (Е)
МЕНИ (НАМА) ЈЕ ПОТРЕБНО ЦВЕЋЕ,
ПО МОГУЋСТВУ НЕШТО ВЕЋЕ!

24. ПУЖ

НЕ МОГУ ТИ ЈА НАЦРТАТИ **ЦРТЕЖ-БРЖЕЖ**,
ЈА САМ СПОР, ТО СВАКО ЗНА,
ИЗА МЕНЕ ОСТАЈЕ СТАЗА СРЕБРНА.

26. КОЊ

КАДА МЕ БОЛИ НОГА
ЗА МЕНЕ ЈЕ ЧЕКИЋ-ЛЕКИЋ.
ПОТКИВАЊЕ МЕНИ ГОДИ,
КАО ШТО БРОД ПЛОВИ ПО ВОДИ.

27. СВИЊА

СУНЧАЛА САМ СЕ И ПОЦРНЕЛА
САД БИХ СЕ МАЛО И БРЧКАЛА
ИЛИ НЕШТО ПОЈЕЛА
КАО НА ПРИМЕР ПТИЦА-ШАРГАРЕПУ.

ПА ШТА – ЈА САМ СВАШТОЈЕД!

СВИ:

ОВО ЈЕ НАША БАРКА
ЗВАНА ШАШАВКИ БАЛОНЧИЋ,
САД ПУТУЈЕМО ДАЉЕ: БАЈ, БАЈ,
ЈЕР ЈЕ ПРЕДСТАВИ КРАЈ!

Како припрема позоришта сенки подразумева и импровизоване игре са светлом, телом и маском и упознавање са анимацијом папирне лутке на штапу, томе је подређена ова радионица.

ЗАВРШНА ПРЕДСТАВА, ПОЗОРИШТЕ СЕНКИ

Постављена је позорница: платно, извор светлости и прибадачима је постављен декор у позадини платна: брод, таласи, сунце и облаци. Деца су своје лутке покретала и изговарала научени текст. Углавном су сва деца са сигурношћу анимирала лутку, али је било и оних мање сигурних и њима су водитељи помагали у наступу. Представа је успешно одиграна пред осталом децом из вртића.

**ЗАХВАЉУЈЕМО СЕ ОПШТИНИ ПИРОТ, ПУ “ЧИКА ЈОВА ЗМАЈ”: ДИРЕКТОРКИ
МИЛКИ ЦОЛИЋ, ВАСПИТАЧИЦАМА МИРЈАНИ ИВКОВИЋ И ВЕСНИ ТОШИЋ И
ДИВНОЈ ДЕЦИ ПРИПРЕМНЕ ПРЕДШКОЛСКЕ ГРУПЕ БЕЗ КОЈИХ ОВАЈ ПРОЈЕКАТ
НЕ БИ БИО ИЗВОДЉИВ.**

Аутори и реализатори пројекта:

др Јелена Вељковић Мекић,

др Бојана Николић,

др Драгана Драгутиновић.

септембар-новембар 2016, Пирот

